

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Agnieszka Niewiadomska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,

w sprawie **G. L.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 10 kwietnia 2025 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 30 stycznia 2024 r., sygn. akt II AKa 261/22,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 19 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 22/20,

1. uchyla zaskarżony wyrok i wyrok Sądu pierwszej instancji w części dotyczącej obowiązku naprawienia szkody na rzecz S. Ł. i L. U. (pkt III. 72 i III. 77 wyroku Sądu pierwszej instancji);

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu adwokata P. P. - Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 1476 (tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) zł, w tym 23% VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji;

3. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

[J.J.]

Jarosław Matras

Piotr Mirek

Barbara Skoczowska

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie, wyrokiem z dnia 19 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 22/20, skazując oskarżonego G. L. za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k., art. 190a § 2 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., z art. 190a § 2 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. na karę 4 lat pozbawienia wolności (pkt II wyroku), na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec niego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych wymienionych w pkt III wyroku wskazanych tam kwot – w tym m.in. na rzecz S. Ł. – 5750 zł (pkt III. 72) i na rzecz L. U. – 2320 zł (pkt III. 77). Powyższym wyrokiem skazano również G. L. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za ciąg przestępstw z art. 190a § 2 k.k. i na karę 2 lat pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 299 § 1 k.k., orzekając karę łączną w rozmiarze 5 lat pozbawienia wolności.

Apelacje od wyroku Sądu Okręgowego wywiedli prokurator i obrońca oskarżonego.

Prokurator zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego w zakresie orzeczenia o karze – zarzucając jej rażącą niewspółmierność, wynikającą z braku orzeczenia grzywny za ciąg przestępstw przypisanych oskarżonemu w pkt II wyroku, a także na korzyść oskarżonego w zakresie środka kompensacyjnego – zarzucając niezasadne orzeczenie obowiązku naprawienia szkody wobec pokrzywdzonego J. M.

Obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok Sądu pierwszej instancji w całości, zarzucił mające wpływ na jego treść naruszenie przepisów postępowania, a to: art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k., błąd w ustaleniach faktycznych, obrazę prawa materialnego, tj. art. 11 § 1 i 2 k.k., a także rażącą niewspółmierność kar jednostkowych i kary łącznej.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, orzekając reformatoryjnie, w zakresie istotnym z punktu widzenia przedmiotu postępowania kasacyjnego, wyrokiem z dnia 30 stycznia 2024 r., sygn. akt II AKa 261/22, uchylił rozstrzygnięcie o środku kompensacyjnym w postaci obowiązku naprawienia szkody na rzecz J. M. W odniesieniu do rozstrzygnięcia o środkach kompensacyjnych, w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Wyrok Sądu odwoławczego, w części, w jakiej utrzymano w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji co do orzeczonego w jego pkt III. 72 i pkt III. 77 obowiązku naprawienia szkody, zaskarżony został kasacją obrońcy skazanego.

Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 46 §1 k.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na utrzymaniu przez Sąd Apelacyjny w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji w zakresie orzeczonych we wskazanych wyżej punktach tego wyroku środków kompensacyjnych, w sytuacji gdy pokrzywdzeni na skutek czynów przypisanych skazanemu, zarzucanych odpowiednio w pkt. CXXIX oraz w pkt. CXLI aktu oskarżenia, nie ponieśli szkody lub w chwili orzekania przez Sąd pierwszej instancji szkoda ta została im naprawiona.

W konkluzji kasacji obrońca skazanego wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w Nowym Sączu wniósł o jej uwzględnienie.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się zasadna. Nie ulega wątpliwości, że Sąd Apelacyjny, dokonując kontroli odwoławczej, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 440 k.p.k., nie dostrzegł zaistnienia sytuacji obligującej go do wyjścia poza zarzuty podniesione w rozpoznawanych apelacjach. Skutkowało to utrzymaniem w mocy rozstrzygnięcia, które w zakresie obowiązku naprawienia szkody orzeczonego na rzecz S. Ł. i L.U. było rażąco niesprawiedliwe.

Z niekwestionowanych ustaleń Sądu pierwszej instancji, znajdujących odzwierciedlenie zarówno w treści wyroku jak i jego uzasadnieniu, wynikało bowiem,

że nie istniały podstawy do orzeczenia środka kompensacyjnego z art. 46 § 1 k.k. na rzecz wymienionych pokrzywdzonych.

Zgodnie z opisem czynu zawartym w pkt CXXIX wyroku Sądu Okręgowego czynu, przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § k.k. na szkodę S. Ł. zostało popełnione przez skazanego w formie stadialnej usiłowania („w nieustalonym dniu czerwca 2016 r. w Z., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował doprowadzić S. Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 5.750,00 zł, w ten sposób, że wystawił na portalu [...] dwa ogłoszenia dotyczące sprzedaży monet kolekcjonerskich, zamieszczając je jako T. S., lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na wycofanie się pokrzywdzonego z transakcji”). S. Ł., którego dotyczy nałożony na skazanego w pkt III. 72 obowiązek zapłaty kwoty 5750 zł, nie poniósł zatem szkody podlegającej naprawieniu w ramach orzeczonego środka kompensacyjnego. Koresponduje to zresztą z ustaleniami zawartymi w uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji, w którym stwierdzono, że „ostatecznie pokrzywdzony odstąpił od zapłaty po nawiązaniu kontaktu telefonicznego z T. S. i uzyskaniu od niej informacji, że chodzi o próbę oszustwa, zatem nie został doprowadzony do niekorzystnego rozporządzenia mieniem”.

Inaczej rzecz przedstawia się w odniesieniu do obowiązku naprawienia szkody orzeczonego na rzecz L. U. Jak wynika z opisu przypisanego skazanemu przestępstwa z pkt. CXLI wyroku Sądu pierwszej instancji, w wyniku działania skazanego L. U. został doprowadzony do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 2300 zł, dokonując wpłaty na wskazane przez G. L. konto. Na chwilę wyrokowania okoliczność ta nie uzasadniała jednak orzeczenia obowiązku z pkt III. 77 wyroku Sądu pierwszej instancji, gdyż zgodnie z ustaleniami zawartymi w uzasadnieniu tego wyroku i mającymi oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, pokrzywdzonemu zwrócono wpłacone pieniądze z programu ochrony kupujących [...].

Mając powyższe na uwadze podniesiony w kasacji zarzut uznać należało za trafny. Wbrew zapatrywaniu skarżącego, które zostało wyrażone w konkluzji kasacji, jej uwzględnienie nie czyniło koniecznym przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu. W realiach procesowych sprawy nic nie stało na przeszkodzie, aby usunięcie stwierdzonego przez Sąd Najwyższy uchybienia

nastąpiło już na etapie postępowania kasacyjnego. W tym zakresie wystarczającym było uchylenie zaskarżonego wyroku i wyroku Sądu pierwszej instancji w części dotyczącej obowiązku naprawienia szkody na rzecz S. Ł. i L. U. (pkt III. 72 i III. 77 wyroku Sądu pierwszej instancji).

Uwzględniając kasację wniesioną przez skazanego Sąd Najwyższy kosztami postępowania kasacyjnego obciążył Skarb Państwa.

Jarosław Matras

Piotr Mirek

Barbara Skoczowska

[P.Ł]

[a.ł]